

עידוד חדשנות טכנולוגית ישראלית ורתימת תעשיית ההייטק למאבק בשינויי האקלים
ולעמידה ביעדים הלאומיים

הצעה לתחלטה

מחליטים, בהמשך לעבודת המטה שיזמו שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה, שרת האנרגיה והשרה להגנת הסביבה, ולצוות הבין-משרדי שהוקם בהנחיית ראש הממשלה (להלן: "הצוות הבין-משרדי"), ומכח החלטת הממשלה מס' 171 מיום 25.7.2021, בעניין מעבר לכלכלה דלת פחמן, והיעדים הלאומיים להפחתת פליטות גזי חממה שהוצבו במסגרתה, והחלטת ממשלה מס' 544 מיום 24.10.2021 בעניין עידוד חדשנות טכנולוגית למאבק בשינויי האקלים, ובהתאם להחלטת הממשלה מס' 542 מיום 20.9.2015 בעניין הפחתת פליטות גזי חממה וייעול צריכת האנרגיה במשק, להחלטת הממשלה מס' 2041 מיום 14.11.2016 בעניין אשרור הסכם פריז בדבר התמודדות בין-לאומית עם שינויי האקלים והחלטת ממשלה מס' 212 מיום 1.8.2021 בעניין קידום חדשנות, עידוד צמיחת ענף ההייטק וחיזוק המובילות הטכנולוגית והמדעית,

נוכח גודל האתגר הגלובלי בהפחתת פליטות גזי חממה והתמודדות עם אתגר שינויי האקלים ולאור מאפייניה הייחודיים ויתרונותיה של מדינת ישראל בתחומי הטכנולוגיה והחדשנות, מדינת ישראל משתתפת במאמצים העולמיים להפחית את פליטות גזי החממה בהתאם ליעדי ההפחתה שנקבעו על ידי הממשלה בהמשך לעבודת הצוות הבין-משרדי ועל בסיס המלצותיו, הממשלה מאמצת צעדים ויעדים כמותיים לעידוד חדשנות טכנולוגית ורתימת וחיזוק תעשיית ההייטק בישראל לטובת המאבק בשינויי האקלים, כדלקמן:

הגדרות:

"תחום האקלים" ו"טכנולוגיית אקלים" לעניין החלטה זו – פעולות שנועדו להפחתת פליטות גזי חממה, ופעולות שנועדו לצמצום או מניעת הנזקים הצפויים משינויי האקלים, בהתאמה למדריך הטקסונומיה של האיחוד האירופי מיום 18 ביוני 2020. הגופים הנזכרים בהחלטה זו יוכלו להיוועץ לעניין זה במשרד להגנת הסביבה.

1. להשיג את היעדים הבאים בתחום האקלים:

א. יצירת ידע יישומי בתחום האקלים

הכפלת מספר המחקרים היישומיים הנרכשים על ידי משרדי הממשלה, מספר הפטנטים הנרשמים (PCT), ומספר המחקרים שהבשילו לכדי הקמת חברת הזנק או הועברו ברישיון לחברה קיימת בשנת 2026 בתחום האקלים בהשוואה לנתוני שנת 2021.

ב. עידוד מו"פ תעשייתי והקמת חברות הזנק חדשות בתחום האקלים

הכפלת מספר חברות ההזנק החדשות הקמות בכל שנה מ-55 בשנת 2021 ל-110 בשנת 2026.

ג. ניסוי והטמעת טכנולוגיות אקלים בישראל

1. הכפלת מספר פרויקטי הפיילוט המבוצעים על גבי תשתיות מדינה בשנה (בתמיכה רגולטורית או מימונית) מ-35 בשנת 2021 ל-70 בשנת 2026.
2. מספר ההטמעות של טכנולוגיות שנערכו פיילוטם לגביהן בתמיכת המדינה יעמוד על 35 עד שנת 2026.

ד. הגדלת וגיוון מקורות המימון למיזמים בתחום האקלים

1. הגדלת מספר הגיוסים המשמעותיים בשנה (מעל 10 מיליון דולר) מ-20 בשנת 2021 ל-50 בשנת 2026.
 2. בכפוף לתוצאות הבחינה הנוכרת בסעיף 17 להלן, ביסוס 10 קרנות הון סיכון הישראליות המתמחות בטכנולוגיות אקלים עד שנת 2026 (לעומת 1 כיום).
 3. הכפלת מספר קרנות ההון סיכון הזרות הפעילות בישראל המתמחות בטכנולוגיות אקלים (יבצעו לפחות עסקה אחת במוצע לשנה) מ-20 בשנת 2021 ל-40 בשנת 2026.
 4. הכפלת מספר הקרנות התאגידיות הפעילות (לפחות עסקה אחת בשנה) מ-25 בשנת 2021 ל-50 בשנת 2026.
- הגדלת שיעור האישורים בתחומי טכנולוגיות אקלים בתכנית המו"פ הוריון אירופה מ-10% בשנת 2021 ל-30% בשנת 2026.

בהמשך לעבודת הצוות הבין-משרדי, על מנת לעמוד ביעדים לעיל, להורות על ביצוע הצעדים כדלקמן:

יצירת ידע יישומי

2. להטיל על משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, משרד האנרגיה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, ומשרד להגנת הסביבה לעודד מחקר יישומי בתחום האקלים במסגרת קולות קוראים למענקי מחקר ולמרכזי ידע. לשם כך, יקצה משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה 2 מלש"ח, משרד החקלאות ופיתוח הכפר יקצה 2 מלש"ח, משרד האנרגיה יקצה 8 מלש"ח, ומשרד הגנת הסביבה יקצה 1.5 מלש"ח.
3. לרשום את הודעת הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית (להלן: "רשות החדשנות") על כוונתה לפעול לעידוד מחקר יישומי בתחומי האקלים, באמצעות הכלים העומדים לרשותה, לרבות מסלול הטבה מס' 5 – פיתוח תשתיות טכנולוגיות, מסחור ומחקר יישומי באקדמיה ובתעשייה. בנוסף, לרשום את הודעת רשות החדשנות כי תבחן את האפשרות להפעיל את הכלים הנ"ל, כולם או חלקם, בשיתוף עם גורמי ממשל לצורך עמידה ביעדי החלטה זו.
4. לרשום את הודעת הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה (להלן: "ות"ת" ו"מל"ג", בהתאמה) כי במסגרת התכנית הרב-שנתית למערכת ההשכלה הגבוהה לשנים

תשפ"ג-תשפ"ח, נבחנת תכנית דגל בתחום הקיימות והאקלים. אין בכל האמור בסעיף זה בכדי לפגוע בסמכות ובעצמאות מל"ג/ות"ת.

להטיל על משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה משרד החקלאות ופיתוח הכפר, והמשרד להגנת הסביבה להקים בתוך 180 יום קהילה רב-מגזרית של חוקרים בתחומי קיימות וסביבה אשר תעסוק בנושא שינויי האקלים והיעדים הלאומיים בנושא. לשם כך, יקצו המשרדים, במשותף, סכום של 0.4 מלש"ח אשר יאוגם במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה.

להטיל על משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה להקצות 6 מלש"ח, בפריסה שווה על פני השנים 2023-2025 על מנת לעודד שימוש בלויינים, ישראלים או זרים, ובמידע המופק מהם, לטובת מאבק בשינויי האקלים והשגת היעדים הלאומיים, כדלקמן:

(1) משרדים ממשלתיים, יחידות סמך וחברות ממשלתיות, לטובת קבלת החלטות ועידוד מחקר יישומי.

(2) קידום היכולת לניטור שינויי אקלים ומזהמים, בכלל זה שריפות יער, זיהומי מאגרי מים ופליטות מזהמים, לטובת שיפור הבקרה והשליטה עליהם.

(3) בקרב גופים עסקיים ויזמים, לשם פיתוח יישומים התומכים במאבק בשינויי האקלים על נגזרותיו.

7. להטיל על משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומשרד המודיעין על מנת לשפר את היערכות הממשלה לשינויי האקלים באמצעות זיהוי טכנולוגיות מפציעות במחקר, בין היתר לטיפול בפחמן דו-חמצני ומתאן באטמוספירה, הפצת הידע אודות טכנולוגיות אלו בין גופי הממשלה הרלוונטיים והנגשת המידע לציבור באתר אינטרנט. לצורך כך יעביר משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה 1 מלש"ח אשר יועברו למשרד המודיעין, ומשרד המודיעין יקצה 1 מלש"ח נוסף ממקורותיו.

עידוד מו"פ תעשייתי והקמת חברות הזנק חדשות

8. לקבוע כי מדיניות הממשלה היא לעודד מחקר יישומי, לקדם יזמות, ניסוי והדגמת טכנולוגיות, ולקדם את בנין הידע הממשלתי הנדרש לצורך ניסוי והטמעת טכנולוגיות אקלים חדשות בשוק המקומי בין היתר בהתאם לסעיף 5א(ג) לחוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984 (להלן: "חוק המו"פ").

9. לרשום את הודעת רשות החדשנות על כוונתה להגדיל את היקפי הסיוע ופרק הזמן בו ניתן הסיוע לעידוד חדשנות טכנולוגית בתחום האקלים.

10. לרשום את הודעת רשות החדשנות כי לשם עמידה במדיניות הממשלה בסעיף 8 לעיל ובהמשך לקול קורא שפרסמה להגשת הצעות להקמת עד ארבע חממות טכנולוגיות, במהלך שנת 2022 תופעל חממה טכנולוגית חדשה הממוקדת בקידום מיזמי טכנולוגיות אקלים. מימון החממה יהיה מתקציב רשות החדשנות.

11. במטרה לתמרץ מחקר ופיתוח של טכנולוגיות אשר נותנות מענה לאתגרים שמציבים שינויי האקלים, לרשום את הודעות משרד ראש הממשלה ורשות החדשנות כי יפעלו במשותף כדלקמן:

(1) להגדיר "אתגרי אקלים לאומיים" שיש חשיבות בפתרוןם למאבק בשינויי האקלים ולהתמודדות עם תוצאותיהם בהתאם למדיניות הממשלה.

(2) לגבש מתווה לתחרות חדשנות טכנולוגית שבה יתמודדו מיזמים העונים לאתגרים לאומיים אלו, אשר תופעל על ידי רשות החדשנות באמצעות הליך ייעודי שתפרסם לעניין זה, בהתאם לכלים, לאמצעים ולסמכויות העומדים לרשותה.

(3) להכריז על זהות הזוכים בתחרות במסגרת אירוע "ועידת ראש הממשלה" שנוסדה בסעיף 4 בהחלטת ממשלה מס' 544.

ניסוי והטמעת טכנולוגיות אקלים בישראל

12. להטיל על השרה להגנת הסביבה, שרת החדשנות המדע והטכנולוגיה, שר החקלאות ופיתוח הכפר, שרת התחבורה, ושר האוצר, לקדם מיזמים יישומיים בתחום האקלים, ולקדם במשותף עם רשות החדשנות מיזמים בשלבי הניסוי וההדגמה במסגרת מסלול הטבה מס' 2 של רשות החדשנות – תמיכה בחדשנות טכנולוגית של התעשייה בשיתוף עם גורמי ממשל (להלן: "קרן הפיילוט"). קרן הפיילוט פועלת למימון ניסוי, הדגמה והטמעת טכנולוגיות אקלים ותשתית ישראלית על גבי תשתיות מקומיות ולצורך כך יפעלו משרדי הממשלה השותפים להנגשת תשתיות רלוונטיות אשר תחת אחריותם כאתרי הרצה (אתרי פיילוט). פעילויות קרן הפיילוט יהיו משותפות עם משרדי הממשלה הרלוונטיים בשלביה השונים.

אין באמור בסעיף זה בכדי להגביל ביצוע פעילות פיילוט על-ידי משרדי הממשלה על פי דין.

13. לקדם את יכולות המגזר הציבורי בביצוע רכש של חדשנות טכנולוגית באופן שיעודד רכש מוצרים ושירותים מתקדמים המסייעים להתמודדות עם שינויי האקלים ולשם כך,

(1) בהתאם להחלטה מס' 482 מיום 30.06.2013 סעיף 1.ב.2, ועל מנת לסייע למשרדים המעוניינים בכך לבצע הליכי רכש חדשנות בתחום האקלים והפחתת הפליטות, להטיל על מינהל הרכש הממשלתי באגף החשב הכללי במשרד האוצר לקדם מערך הטמעה להליכי רכש חדשנות שיפעל במשרדי הממשלה וביחידות הסמך על מנת לסייע ליחידות הרכש לבצע ולקדם הליכי רכש חדשנות, לרבות באמצעות מכרזי אתגר ופיילוט למידה.

(2) בהמשך לאמור בסעיף 1, להטיל על רשות החברות הממשלתיות לידע את החברות הממשלתיות בדבר יעדי הממשלה ובדבר יכולתן, במידת הצורך, להיעזר בידע של מינהל הרכש הממשלתי בנוגע להליכי רכש חדשנות.

(3) להטיל על מינהל הרכש הממשלתי באגף החשב הכללי במשרד האוצר לבחון דרכים להגברת השימוש בהוראת תכ"ס מספר 7.11.8 בנושא "שילוב דרישות סביבתיות בתהליכי רכש ממשלתיים".

14. לרשום את הודעת שרת הפנים על כוונתה לבחון את האפשרות לסיוע בקידום יכולות הרשויות המקומיות בביצוע רכש של חדשנות טכנולוגית בתחום האקלים והפחתת פליטות, לרבות תוך גיבוש המלצות לרשויות המקומיות לתכנון וגיבוש הליכי רכש כאמור ובחינת האפשרות להיעזר במכרזים ממשלתיים לצורך כך, וליידע את הרשויות המקומיות בדבר יעדי הממשלה ובדבר יכולתן, במידת הצורך, להיעזר בידע של מינהל הרכש הממשלתי בנוגע

להליכי רכש חדשנות. הבחינה תושלם בתוך 180 יום ממועד סיום העבודה של מינהל הרכש הממשלתי.

15. להטיל על אגף מדיניות ורגולציה במשרד ראש הממשלה לקדם את הנסיינות הרגולטורית בתחום האקלים והתשתיות, ואת הסרת החסמים בפיתוח בניסויי ובהטמעת טכנולוגיות אקלים ותשתיות, על מנת לאפשר עמידה באתגרי שינויי האקלים, בין היתר באמצעות קידום ארגזי-חול רגולטוריים, וזאת בשיתוף הצוות הבין משרדי שהוקם לקדם את הנסיינות הרגולטורית מתוקף החלטה 212 ובכפוף לכל דין. בהמשך להחלטת ממשלה מס' 544, להנחות את משרדי הממשלה למתן הקלות רגולטוריות, במסגרת סמכויותיהם ובכפוף לכל דין, בהיקף מוגבל לזמן מוגבל ובתחומים מוגדרים באופן שיאפשר הדגמת טכנולוגיות אקלים, בחינת שינויי רגולציה, והערכות של כדאיות כלכלית והיתכנות תפעולית, ובתנאים שיבטיחו מעקב ובקרה על מנת לשמור על האינטרסים הציבוריים שהרגולציה נועדה להגן עליהם ובהסכמה עם הרגולטור הרלוונטי.

16. לרשום את הודעת רשות החדשנות כי תסייע למשרדי הממשלה המעוניינים בכך, באמצעות האמצעים העומדים לרשותה בבחינת והערכת החדשנות הטכנולוגית וההיתכנות העסקית של מיזמים, וזאת לצורך בחינת הצורך בהקמת ארגזי החול רגולטוריים או במסגרתם.

הגדלת וגיוון מקורות המימון למיזמים

17. לרשום את הודעת רשות החדשנות כי תבחן, בשיתוף עם אגף התקציבים, אגף החשב הכללי במשרד האוצר בהתייעצות עם משרד האנרגיה ומשרד הגנת הסביבה, את דרכי המימון של חברות הזנק בתחומי האקלים, ואת הנגישות למנגנוני מימון מבוססי חוב ומימון פרויקטים בתכנית המסגרת האירופית (InvestEU) לחברות המפתחות טכנולוגיות אקלים. בהתאם למסקנות הבחינה, יגובשו המלצות בנוגע לאופן הפעולה הנדרש מצד הממשלה בנושא הגישה להון אצל חברות צמיחה הפועלות בתחומי האקלים.

שת"פ בינלאומי

18. לרשום את הודעת שר החוץ ושרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה כי הנחו את מנכ"לי משרדיהם לקדם במשותף דיפלומטיית חדשנות בתחומי האקלים, שתהווה נדבך בינלאומי במאמץ העולמי בהתמודדות עם שינויי האקלים. אין באמור, בכדי לגרוע מסמכויות המשרדים האמורים לפי כל דין.

19. להטיל על משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, משרד האנרגיה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, ומשרד להגנת הסביבה לגבש תכנית עבודה למיקסוס ההסכמים המדעיים הבינלאומיים והשותפות של ישראל בארגונים המדעיים הבינלאומיים לטובת חשיפת המחקר היישומי בישראל ולהעצמת שיתופי הפעולה במחקר היישומי בתחום.

20. לרשום את הודעת מנהלת הקישור הלאומי לתוכניות המו"פ של האיחוד האירופי שברשות החדשנות (להלן: "איסרד"), כי תפעל להכנת תכנית עבודה ייעודית, ותפעל להקמת צוות פעולה בשיתוף משרדי ממשלה נוספים ומל"ג/ות"ת, על מנת למצות את הפוטנציאל של מעורבות גופים ישראלים (אקדמיה, תעשייה ומגזר הציבורי) בתכנית המו"פ האירופית.

בנוסף, לרשום את הודעת רשות החדשנות כי תבחן את האפשרות להפעיל קרן לסיוע לתמיכה בהגשת בקשות בתחומי האקלים.

21. להנחות את שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה להקים צוות בין-משרדי בראשות מנכ"לית משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, ובהשתתפות נציגים שימנו מנכ"ל משרד האוצר, משרד החקלאות, המשרד להגנת הסביבה ומשרד האנרגיה, אשר יקדם תכנית לפיתוח לוויין תצפית היפרספקטרלי. הצוות יפעל לגיבוש תכנית מפורטת לשם קידום הפרויקט אשר תכלול, בין היתר, אבני דרך לקידום הפרויקט, התקציב הנדרש עבורו ומקורותיו והמלצות בנוגע לגורמים האחראים למימוש הפרויקט. הצוות יגיש את מסקנותיו לשרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה בתוך 120 יום ממועד החלטה זו. יובהר כי אין בסמכות הצוות לחייב את הממשלה בהוצאה תקציבית או בהפחתת הכנסה.

מעקב ובקרה וכללי

22. להקים צוות בין-משרדי אשר יהיה אמון ביצוע מעקב אחר היעדים והמשימות המופיעים בהחלטה זו בהשתתפות נציגי משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד האנרגיה, משרד הגנת הסביבה, משרד האוצר ורשות החדשנות לצורך מעקב ובקרה על ביצוע הצעדים, ומעקב, עדכון ותיקוף היעדים כפי שהוגדרו בסעיף 1 להחלטה זו, מדי שנה. משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, בשיתוף הצוות הבין-משרדי הנזכר יפרסם דו"ח שנתי לציבור של התקדמות ממשלתית בעמידה ביעדים.

23. לרשום את הודעת רשות החדשנות כי תמנה מנהל בכיר לתוכנית פיתוח האקוסיסטם של תחום האקלים-טק.

24. פעילויות רשות החדשנות המפורטות בהחלטה זו תבוצענה בהתאם להוראות חוק המו"פ, סמכויותיה והאמצעים העומדים לרשותה ומבלי לפגוע בסמכויות האורגנים שלה.

25. אין בהחלטה זו כדי לפגוע בסמכויות ות"תמל"ג לפי דין או בעצמאותן.

26. יובהר כי אין ביעדים המופיעים בסעיף 1 להחלטה זו, בכדי לחייב את הממשלה בהוצאה תקציבית או בהפחתת הכנסה.

27. בהתאם להוראות סעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה יקצה מתקציב סוכנות החלל שלו את הסכום המפורט בהחלטה זו לשנים 2022 עד 2026 לצורך מימון פעולה מאזנת כהגדרתה בחוק האמור. המשרד ואגף התקציבים במשרד האוצר רשאים להסכים ביניהם על הקצאה מתקציב שונה מהתקציב המפורט לעיל לשם ביצוע הפעולה המאזנת כאמור.

דברי הסבר

רקע כללי

שינויי האקלים שנוצר עקב הצטברות של גזי חממה באטמוספירה הוא כיום הסיכון הגלובלי המשמעותי ביותר העומד כיום בפני האנושות. בוועידת האקלים של האו"ם, שנערכה בדצמבר 2015 בפריז, אושר הסכם גלובלי ומחייב למאבק בשינויי אקלים. הסכם זה, אשר אושרר על ידי 192 מדינות ועל ידי האיחוד האירופי, מהווה אבן דרך חשובה בקידום המעבר העולמי לכלכלה דלה בפחמן, ומסדיר את תוכנית הפעולה להתמודדות עם שינויי האקלים ואת החובות המוטלים על המדינות השונות כחלק מתוכנית זו. המטרה הינה להפחית את פליטת גזי החממה, כך שהעלייה הממוצעת בטמפרטורה הגלובלית תופחת מ-2 מעלות צלזיוס; בשאיפה להגיע ל-1.5 מעלות צלזיוס, בהשוואה לרמות ההתחממות שקדמו לעידן התעשייתי. על רקע זה, ביום 25.7.21 התקבלה החלטת ממשלה מס' 171 בעניין מעבר לכלכלה דלת פחמן, במסגרתה עודכנו היעדים הלאומיים להפחתת פליטות גזי חממה לשנים 2030 ו-2050, ב-27% וב-85% בהתאמה, זאת ביחס לרמת הפליטות בשנת 2015. יתרה מכך, בוועידת האקלים שנערכה בגלזגו בנובמבר 2021, ראש הממשלה הודיע כי ישראל מקבלת על עצמה יעד של אפס פליטות נטו עד 2050. יעד המפתח להתמודדות העולמית עם שינויי האקלים ולעמידה ביעדים הלאומיים להפחתת פליטות הינה עידוד והטמעה של חדשנות טכנולוגית. עם זאת, קיים עדיין פער משמעותי בין הטכנולוגיות הזמינות לבין אלה הנדרשות לעמידה ביעדי הפחתת הפליטות.

המעבר לכלכלה דלת פחמן חיוני על מנת שישראל תעמוד במחויבותה להפחתת פליטות במסגרת הסכם פריז, אולם יתרה מכך, מדובר במהלך בעל יתרונות כלכליים שונים למשק. בין היתר, מעבר לכלכלה דלת פחמן מהווה הזדמנות להצמחת תעשיית טכנולוגיה חדשנית ישראלית על רקע המאמץ הגלובלי להתמודד עם שינויי האקלים בשני מעגלים: הפחתת פליטות גזי חממה על מנת למתן את עוצמת הפגיעה וכן היערכות והסתגלות להשלכות שינויי האקלים. לאור האמור, העת הזו מציבה הזדמנות הן לתעשיית ההייטק הישראלית, לתפוס עמדה של מובילות עולמית במתן פתרונות טכנולוגיים לאתגרי האקלים העולמיים, והן לכלכלה הישראלית להיעזר באותן טכנולוגיות ישראליות על מנת להתמודד עם אתגרי האקלים הלאומיים. לאור האמור, העת הזו מציבה הזדמנות לתפוס עמדה של מובילות עולמית במתן פתרונות מדעיים וטכנולוגיים לאתגרי האקלים העולמיים והן לכלכלה הישראלית להיעזר באותן טכנולוגיות ישראליות על מנת להתמודד עם אתגרי האקלים הלאומיים.

טכנולוגיות אקלים הן שם כולל למגוון רחב של טכנולוגיות בקלסטרים שונים (תחבורה, אנרגיה, בינוי, מזון, חקלאות, תעשייה) הנותנות מענה לשינויי האקלים באחת משתי דרכים- פתרונות טכנולוגיים להפחתת פליטות גזי החממה (מיטיגציה) ופתרונות טכנולוגיים להתמודדות עם השלכות של שינויי האקלים שכבר נותן את אותותיו (אדפטציה). בישראל קיימות כיום כ-650 חברות חדשניות בתחומים השונים של טכנולוגיות האקלים. פיתוח טכנולוגיות אקלים הינו תהליך ארוך, יקר ובעל סיכון גבוה ולרוב נדרש ברגולציה קפדנית ובשל כך במקרים רבים אינו מגיע לבשלות. העובדה שבשראל ידע וניסיון רב שנים בחלק מתחומי האקלים (אנרגיה, מים, חקלאות) ביחד עם ידע אקדמי רב בתחומים אחרים (מזון, תחליפי

דלקים) בצירוף תעשיית חדשנות משגשגת בתחומי טכנולוגיות המידע והבינה המלאכותית מביאה למסקנה שבישראל קיים פוטנציאל בלתי ממומש לפריצתה של מערכת חדשנות (אקוסיסטם) מובילה בטכנולוגיות אקלים.

לאור האמור, בכוונת ממשלת ישראל לנקוט בצעדים שונים אשר יעודדו צמיחה של חדשנות ישראלית בטכנולוגיות אקלים, יתנו מענה לצרכים הקיימים כיום ובעתיד לשם מיצוי הפוטנציאל באותה צמיחה, וכן יעודדו הטמעה של אותן טכנולוגיות על מנת לקדם את מעבר כלכלת ישראל לכלכלה דלת פחמן. בהמשך לאמור בסעיף 3 בהחלטת ממשלה מס' 544 מיום 24.10.2021 בעניין "רתימת תעשיית ההייטק והמדע הישראלית לקידום החלטת הממשלה מס' 171 לעמידה ביעדים הלאומיים להפחתת פליטות גזי חממה", הוצגו המלצות הצוות הבין-משרדי לשרות החדשנות המדע והטכנולוגיה, האנרגיה והכלכלה והתעשייה כמו גם לראש הממשלה. החלטת ממשלה זו באה לעגן את המלצות הצוות ומתבססת על תוצריו. להלן הסבר על הצעדים שבהם מתכוונת הממשלה לנקוט:

יצירת ידע וקידום מחקר יישומי

משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה עוסק בקידום המחקר ויצירת הידע בתחומים מדעיים וטכנולוגיים. החלטה זו קובעת כי המשרד יתעדף בפעילותו השוטפת מחקר ויצירת ידע בתחום האקלים וזאת על מנת לקדם מציאת פתרונות מדעיים וטכנולוגיים חדשניים לאתגרים שמציב בפנינו שינויי האקלים. המחקר היישומי מהווה גשר בין המחקר הבסיסי למחקר התעשייתי ומזין את מיזמי חברות ההזנק והחברות הקיימות ברעיונות וטכנולוגיות חדשות. עידוד המחקר בשלבו היישומי, אך כשזה עדיין אינו בתחום העניין של התעשייה הינו תנאי מחייב להבשלה לשלב הרצוי ונמצא כנקודת כשל אשר בתחום אחריותו של המשרד. פתרונות טכנולוגיים בתחום האקלים, כמו בתחומים אחרים, ינבטו טוב יותר בהתערבות הממשלתית בשלב זה ועל כן אחריותו של משרד החדשנות המדע והטכנולוגיה להתמקד בתחום זה כדי לאפשר לפתרונות מבוססי מחקר לצמוח.

במסגרת זו, יפעלו משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומשרד המודיעין לאיתור מימון וקידום טכנולוגיות מפציעות (Emerging Technologies) – כלומר טכנולוגיות בעלות פוטנציאל לשינוי שוק ולשינוי חברתי משמעותי, אשר טרם הבשילו לכדי יצור תעשייתי, ועל כן ישנו יתרון תחרותי לישראל בקידומן. ההתמקדות בזיהוי, מימון, וקידום טכנולוגיות מפציעות, קרוב לוודאי יובילו לתועלת הכלכלית והחברתית הגבוהה ביותר.

משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה מפעיל קהילות רב-מגזריות של חוקרים בתחומים שהינם בעלי עניין לאומי וצורך בשיתוף ידע, יצירת שותפויות ועוד. כך, הוקמה קהילה בנושא קורונה, בינה מלאכותית ובימים אלו מקים המשרד גם קהילה בתחומי קיימות וסביבה בשיתוף עם משרד הגנת הסביבה. הקהילה קובעת את תחומי מחקרה בימים אלו, כאשר היא צפויה לעסוק באופן נרחב בשינויי האקלים ובפעולות הממשלתיות הנדרשות בתחום זה. הקהילה פועלת באמצעות יצירת מפגשים, שיתופי ידע ושיתופי פעולה בין-מגזרים שונים ובהם – השלטון המרכזי, האקדמיה, המגזר העסקי, המגזר השלישי והשלטון המקומי.

למדינת ישראל יכולות ונכסים תחרותיים בתחום החלל אשר פותחו בשדה הביטחוני. ההאצה הטכנולוגית אשר מהווה את הקטליזטור לשינוי שהינו הקטר הדוחף את תעשיית החלל האזרחית לעבר צמיחה. הנכסים הם בתחומים בעלי פוטנציאל מסחרי גובר, כדוגמת חישה מרחוק (א"א, מכ"ם), ניתוח ועיבוד נתונים, מזעור רכיבים, מערכות קרקע ותקשורת וסייבר אשר מאפשרים שימוש נרחב לאור הוזלת עלויות השיגור למסלולי החלל. כחלק מפעילותו של

משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה בשדה זה, סוכנות החלל צפויה להשתמש בלוחיות קיימים, ישראלים וזרים על מנת לשפר ולהעשיר את הידע הקיים שנוגע לאקלים ולתמוך במחקר יישומי. כמו כן, תפעל לקידום היכולת לבצע תצפיות מהחלל שיאפשרו ניטור ובקרה של מצבי קיצון ומהמים הנובעים משינויי אקלים.

מוצע בהחלטה לרשום את הודעת הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה כי במסגרת פעילותה בשנת 2022 להכנת התוכנית הרב-שנתית למערכת ההשכלה הגבוהה לשנים תשפ"ג-תשפ"ח, נבחנת תכנית דגל בתחום הקיימות והאקלים. בנוסף, לרשום את הודעת רשות החדשנות על כוונתה להפעיל את הכלים העומדים לרשותה לעידוד יצירת ידע טכנולוגי פורץ דרך בתחומי האקלים.

עידוד מו"פ תעשייתי והקמת חברות הזנק חדשות

בבסיסו של כל אקוסיסטם מבוסס חדשנות עומדות חברות ההזנק אשר ליבת פעילותן מחקר ופיתוח לצורך מציאת פתרונות טכנולוגיים פורצי דרך. בישראל פעילות נכון לשנת 2020 למעלה מ-650 חברות הזנק בתחומי האקלים-טק, אשר מהוות כ-10% מכלל חברות ההזנק הפעילות בישראל. כמו כן, בישראל מוקמות מדי שנה כ-50 חברות הזנק בתחומי האקלים-טק (כ-10% ממספר חברות ההזנק המוקמות בכל שנה בישראל). על מנת לבסס בישראל אקוסיסטם משמעותי בתחום, יש להביא לגידול משמעותי במספר חברות ההזנק הנפתחות בישראל ואשר מגיעות לאבן דרך משמעותית המאפשרת להן לגייס כסף מהשוק הפרטי. לאור זאת, מוצע בהחלטה זו לרשום את הודעת רשות החדשנות על כוונתה להפעיל עוד במהלך שנת 2022 חממה טכנולוגית ייעודית בתחומי האקלים-טק. חממות טכנולוגיות הינן אחד מהכלים המשמעותיים אותם מפעילה רשות החדשנות לעידוד הקמת חברות הזנק חדשות ולתמיכה בהן בשלבי חייהן המוקדמים. רשות החדשנות מפעילה כיום למעלה מ-20 חממות טכנולוגיות הפזורות ברחבי הארץ, כאשר לחממות מיקודים טכנולוגיים שונים והן מופעלות ע"י זכיינים פרטיים אשר מתמחים באותם התחומים הטכנולוגיים.

דרך נוספת לעודד יזמות ובהמשך להביא להקמת חברות הזנק חדשות היא ע"י פרסום אתגרים לאומיים וקריאה ליזמים המקומיים לפעול לפתרונם. אחת הפעילויות המפורסמות בעולם במודל זה היא תכנית ה-Darpa challenge שמפעיל משרד ההגנה האמריקאי. לאור זאת, מוצע בהחלטה זו להטיל על ראש הממשלה להגדיר אתגרים לאומיים בתחומי האקלים ולקרוא ליזמים מכל רחבי העולם להציע מיזמים טכנולוגיים אשר יביאו לפתרונם. בנוסף מוצע לרשום את הודעת רשות החדשנות על כוונתה להפעיל תכנית במודל פרס שיתמרץ התמקדות של עולם המחקר והיזמות במציאת פתרונות לאתגרים שמציב בפנינו שינויי האקלים. בהמשך להחלטת ממשלה 544 בה הוחלט על ייסוד ועידת ראש הממשלה, החלטה זו קובעת כי במסגרת הוועדה יוענק הפרס עליו מפורט בהחלטה.

פיתוח מוצר טכנולוגי בתחומי האקלים-טק הוא מורכב, אורך שנים רבות ולרוב מבוסס חומרה ומערכת, ועל כן פיתוחו יקר ובעל סיכון גבוה. מוצרים מבוססי חומרה ומערכות מורכבים יותר לפיתוח ודורשים זמן השקעה ואף היקף השקעה גבוהים יותר ממוצרים מבוססי תוכנה, בכל שלבי הפיתוח. לאור זאת מוצע בהחלטה זו לרשום את הודעת רשות החדשנות על כוונתה להתאים את כלי המימון המרכזי שלה לתמיכה מיטבית במיזם טכנולוגי באקלים-טק וזאת ע"י הגדלת היקף הסיוע ומשך זמן התמיכה בו.

ניסוי והטמעת טכנולוגיות אקלים בישראל

מיזמים טכנולוגיים, ובפרט בתחומי האקלים-טק, נתקלים באתגר בשלבי הסיום של תהליכי הפיתוח כאשר הם נדרשים לנסות את המוצר בסביבה תעשייתית ולחדגים ולהתאים את פעולתו. סיוע ממשלתי ע"י הנגשת תשתיות מדינה למיזמים בשלבים אלו לא רק שמסייע למיזם ומשפר את סיכוייו להשלים בהצלחה את פיתוח המוצר, הוא אף מעודד את המיזם להטמיע את הטכנולוגיה הניסיונית בישראל, דבר שמגדיל את סיכויו להטמיע גם את המוצר הסופי במשק הישראלי. בצורה זו מתאפשר למשק הישראלי להסתייע בטכנולוגיות ישראליות פורצות דרך, ובמקרה זה, לשפר את יכולותיו לעמוד ביעדי האקלים הלאומיים שהציבה לעצמה הממשלה. בנוסף, באופן זה בונה המשק הישראלי יכולות להטמעת טכנולוגיות אקלים חדשות, אשר רבות מהם צפויות להיכנס לשוק בעשורים הקרובים (גם טכנולוגיות שאינן ישראליות). רשות החדשנות מפעילה במהלך השנים האחרונות תוכניות פיילוטים, ביחד עם משרדי הממשלה השותפים לצורך קידום ניסוי והטמעת טכנולוגיה ישראלית (נסיינות) ע"ג תשתיות ציבוריות, לאומיות ופרטיות, זאת ע"י מימון, הנגשת אתרי הרצה, ומתן הקלות רגולטוריות בשטח הניסוי. לאור מרכזיותן של תשתיות ציבוריות דווקא בתחומי האקלים-טק, והצורך המשמעותי בהנגשתם לצורכי ניסוי והדגמה, נרשמת הודעת רשות החדשנות על אפשרות השימוש בקרן הפיילוטים של רשות החדשנות למימון ניסוי, הדגמה והטמעת טכנולוגיות אקלים ותשתיות ישראליות (הכוללות גם טכנולוגיות העוזרות במאבק למשבר האקלים, כגון: הורדת גודש בכבישים) ע"ג תשתיות מקומיות ולצורך כך יפעלו משרדי הממשלה השותפים להנגשת התשתיות אשר תחת אחריותם או השפעתם כאתרי הרצה (אתרי פיילוטים).

הוראת תכ"ס מספר 7.11.8 בנושא "שילוב דרישות סביבתיות בתהליכי הרכש הממשלתיים" מאפשרת למשרדי הממשלה השונים להגדיר יעדים סביבתיים בתנאי בתנאים והדרישות במכרזים שהם מפרסמים. על מנת לתת ליעדים הסביבתיים והאקלימיים את המקום הראוי להם בפעולות הרכש של הממשלה, החלטה זו מבקשת לחייב באמצעות החשב הכללי במשרד האוצר לתקן את הוראת תכ"ס 7.11.8 כך שתחייב לשקול הסופה של דרישות ותנאים סביבתיים במכרזי רכש למשך תקופת חסד, אשר בסופה התיקון להוראה יהפוך למחייב. כל האמור בסעיפים 12-14 יחול גם על רשות החברות הממשלתיות וזאת על מנת לידע את החברות הממשלתיות בדבר יעדי הממשלה ובדבר יכולתן, במידת הצורך, להיעזר בידע של מינהל הרכש הממשלתי בנוגע להליכי רכש חדשנות. בנוסף, תיבחן החלטת האמור בסעיפים 12-14 גם על השלטון המקומי וזאת על מנת להרחיב את השפעת ההחלטה בנושאי רכש גם לרשויות המקומיות.

כחלק מהמאמץ הממשלתי לעודד פיתוח ואימוץ של טכנולוגיות בתחום האקלים והתשתיות, מוטל בהחלטה על רשות הרגולציה לקדם התנסות ברגולציות חדשות בתחום האקלים והסרת חסמים שמונעים פיתוח ואימוץ טכנולוגיות אקלים ותשתיות בין השאר באמצעות קידום ארגוני חול רגולטוריים. באופן זה ההסתגלות של הרגולציה בישראל לשינויי האקלים תהיה קלה ופשוטה יותר, ותקודם ההטמעה של טכנולוגיות אלה. כמו כן, ההחלטה מנחה את כלל משרדי הממשלה לתת הקלות רגולטוריות באופן שיאפשר הקמה של ארגוני חול רגולטוריים בתחום האקלים לצורך הדגמת טכנולוגיות אקלים, בחינת שינויי רגולציה שיאיצו את הטעמת טכנולוגיות האקלים והערכת הכדאיות הכלכלית וההיתכנות התפעולית של טכנולוגיות שיסייעו במאבק בשינויי האקלים. רשות החדשנות היא הגוף הממשלתי בעל הידע והניסיון הרחבים ביותר בהערכת טכנולוגיות ומיזמים ובחינתם. לכן ההחלטה מבקשת להשתמש

ביכולות אלה של רשות החדשנות לצורך סיוע למשרדי הממשלה השונים בבחינה והערכה של אפשרויות הקמה של ארגוני חול רגולטוריים או לצורך בחינה והערכה של התפקוד של ארגוני חול קיימים והצורך בהם.

הגדלת וגיוון מקורות המימון למיזמים

בעוד הממשלה משקיעה כ-100 מלש"ח בשנה בסיוע למו"פ במיזמי אקלים-טק, צמיחתם של אותם המיזמים ושל האקוסיסטם כולו תלויה בזמינותו של הון פרטי שיושקע באותם מיזמים. לאור מורכבותם של מיזמים בתחום האקלים-טק כאמור לעיל, בעולם הוקמו מספר קרנות הון-סיכון המתמחות בהשקעות באקלים-טק. מדובר בקרנות ייעודיות אשר מעסיקות אנשי מקצוע המסוגלים לבחון טכנולוגיות אקלים, מודל גיוס הכספים של אותם קרנות הוא "סבלני" כלומר, בעלי העניין והשותפים בקרן מצפים לתשואה על כספם במועד ארוך טווח ביחס לקרן הון סיכון "רגילה". נכון לשנת 2021 טרם הוקמו קרנות הון סיכון ישראליות המתמחות באקלים. כמו כן, גם הקרנות הזרות הפעילות הישראל אינן מתמחות בתחום. לאור זאת, מוצע בהחלטה זו לרשום את הודעת רשות החדשנות וכן להטיל על אגף התקציבים במשרד האוצר לבחון במשותף את הצורך בסיוע ממשלתי לפעילות קרנות מסוג זה בישראל, וכן לבחון מהם כלי המימון הנוספים הנדרשים על מנת לקדם את צמיחתו של האקוסיסטם בישראל.

שת"פ בינלאומי

משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה באמצעות האגף לקשרי חוץ, יוזם מנהל ומפעיל את ההסכמים המדעיים הבינלאומיים לבצוע מחקר משותף, והשותפות של ישראל בארגונים המדעיים הבינלאומיים לטובת חשיפת המחקר היישומי בישראל לידע הקיים בעולם ולהעצמת שיתופי הפעולה במחקר היישומי בתחום.

מדינת ישראל שותפה בתוכנית המו"פ האירופית הרב-שנתית, הורייזון אירופה. ישראל צפויה להשקיע כ-3 מיליארד ש"ח עד שנת 2027 במסגרת התוכנית וכתוצאה מכך יתאפשר לגופים מהאקדמיה ומהתעשייה הישראלית להשתתף במגוון התוכניות וליהנות ממענקים משמעותיים. בעוד שליש מכספי התוכנית האירופאית מנותבים לתוכניות לקידום טכנולוגיות אקלים, שיעור הזכיות של גופים ישראלים בתוכניות אלו נמוך באופן יחסי. לאור זאת, מוצע במסגרת החלטה זו לרשום את הודעת איסרד כי תפעל לבנות תכנית אשר תגדיל הן את שיעורי ההשתתפות של גופים ישראלים בתוכניות האקלים והן את שיעורי הזכיות בהן.

מעקב ובקרה

החלטה זו מגדירה משימות מרובות ויעדים מגוונים ומשמעותיים בהם הממשלה רוצה לעמוד לצורך שיפור יכולתה להתמודד ולהתאים את פעילויותיה להתמודדות עם שינויי האקלים. עמידה במשימות וביעדים המפורטים בהחלטה זו מצריכה תכלול ומעקב שוטף. על מנת שההחלטה תמולא באופן מרבי ומיטבי, יוקם צוות בין-משרדי בהשתתפות נציגי משרד החדשנות המדע והטכנולוגיה, משרד האנרגיה, משרד הגנת הסביבה ורשות החדשנות. הצוות יפעל באופן שוטף לוודא את ביצוע הסעיפים השונים בהחלטה על ידי הגופים השונים המעורבים בהחלטה זו. משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה בשיתוף הצוות הבין-משרדי יפרסם דו"ח שנתי לציבור של התקדמות ממשלתית בעמידה ביעדים.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

אין.

תקציב

מתקציבי המשרדים כמפורט בגוף ההחלטה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שרץ החוץ- תומך בהצעת ההחלטה

שר האוצר – תומך בהצעת ההחלטה.

שרת הפנים – תומכת בהצעת ההחלטה.

שר המודיעין – תומך בהצעת ההחלטה.

שר החקלאות ופיתוח הכפר – תומך בהצעת ההחלטה.

שרת התחבורה והבטיחות בדרכים – תומכת בהצעת ההחלטה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת הממשלה מס' 542 מיום 20.9.2015 בעניין הפחתת פליטות גזי חממה וייעול צריכת האנרגיה במשק,

החלטת הממשלה מס' 2041 מיום 14.11.2016 בעניין אשרור הסכם פריז בדבר התמודדות בין-לאומית עם שינויי האקלים,

החלטת הממשלה מס' 171 מיום 25.7.2021, בעניין הרצון לרתום את תעשיית ההייטק בישראל לאתגרי אקלים מעבר לכלכלה דלת פחמן,

החלטת ממשלה מס' 212 מיום 1.8.2021 בעניין קידום חדשנות, עידוד צמיחת ענף ההייטק וחיזוק המובילות הטכנולוגית והמדעית,

החלטת ממשלה מס' 544 מיום 24.10.2021 בעניין עידוד חדשנות טכנולוגית למאבק בשינויי האקלים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית כמפורט בחוות הדעת המצ"ב.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי

תחום פעולה עיקרי: 05 תשתיות וסביבה

מוגש על ידי השרה להגנת הסביבה

ועל ידי ראש הממשלה

ועל ידי שרת האנרגיה

ועל ידי שרת החדשנות, המדע

והטכנולוגיה

שרת האנרגיה

השרה להגנת הסביבה

כ"ג בסיון התשפ"ב

22 ביוני 2022

הלשכה המשפטית

יום רביעי כ"ג סיון תשפ"ב

22 יוני 2022

חוק דעת משפטית חלוטית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת החלטה: עידוד חדשנות טכנולוגית ישראלית למאבק בשינויי האקלים ולעמידת ביעדים גלובליים

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

בהחלטה מספר 171 של הממשלה מיום 25.07.2021 בעניין "מעבר לכלכלה דלת פחמן" עודכנו היעדים הגלובליים להפחתת פליטות גזי חממה.

בהחלטה מספר 544 של הממשלה מיום 24.10.2021 בעניין "עידוד חדשנות טכנולוגית למאבק בשינויי האקלים", נקבע, בין היתר, כי על שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה, השרה להגנת הסביבה ושרת האנרגיה, להציג לממשלה את המלצות הצוות הבין-משרדי בנושא "רתימת תעשיית החייטק והמדע הישראלית לקידום החלטת הממשלה מסי 171 לעמידה ביעדים הגלובליים להפחתת פליטות גזי חממה".

המלצות הצוות הבין-משרדי פורסמו בחודש מרץ 2022 תחת הכותרת "חדשנות בטכנולוגיות אקלים".

החלטת ממשלה זו נועדה לעגן את עיקרי המלצות הצוות הבין-משרדי בהתבסס על תוצריו. לחלן הצעדים העיקריים בהם מוצע לממשלה לנקוט:

1. **יצירת ידע וקידום מחקר יישומי** – בין היתר באמצעות פרסום קולות קוראים לביצוע מחקר יישומי בתחומי האקלים; הקמת קהילה רב מגורית של חוקרים בתחומי קיימות וסביבה; עידוד שימוש במידע המופק מליוויינים לטובת מאבק במשבר האקלים; והערכות לחקמת ותשתיות מחקר בתחומי האקלים באמצעות זיהוי טכנולוגיות מפציעות בתחומים רלוונטיים.
2. **עידוד מר"ם תעשייתית והקמת חברות הזנק חדשות** – בין היתר באמצעות קביעת מדיניות המעודדת יזמות, ניסוי וחדגמת טכנולוגיות אקלים; פרסום "אתגרי יזמות אקלים לאומיים" והענקת פרסים על הישגים במסגרתם; והקמת צוות שיבחן את דרכי המימון של חברות הזנק בתחום האקלים.
3. **ניסוי והטמעת טכנולוגיות אקלים בישראל** – בין היתר באמצעות השתתפות בקרן הפיילוט של רשות החדשנות, קידום מיזמי חדשנות מתואמים עם רשות החדשנות, קידום מערך הטמעה להליכי רכש חדשנות בתחומי אקלים והפחתת פליטות במשרדי הממשלה, בחברות הממשלתיות ובשלטון המקומי; ובחינת קידום הנסיינות הרגולטורית בתחום האקלים והתשתיות בין היתר באמצעות קידום ארגוני חול רגולטוריים.
4. **שת"פ בינלאומי** – בין היתר באמצעות גיבוש תכנית עבודה שמטרתה קידום טכנולוגיות אקלים ישראליות בחו"ל; קידום דיפלומטיית חדשנות בתחומי האקלים; גיבוש תכנית עבודה למקסום התועלות של שותפות

הלשכה המשפטית

ישראל בארגונים בינ"ל בתחומי האקלים; וחקמת צוות בינמשרדי במטרה לבחון אפשרות לפיתוח לוויין ייעודי היפרספקטרי בשיתוף עם ממשלת איטליה.

5. **מעקב ובקרה** – חקמת צוות בין-משרדי שיעקוב אחר השגת היעדים המפורטים בחלטה ויפרסם לציבור דו"ח שנתי בנושא.

יצוין כי בחלטה נזכרים אף צעדים חנוקטים על ידי המועצה להשכלה גבוהה (מלי"ג) במסגרת סמכויותיה לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958; ועל ידי הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית (רשות החדשנות) במסגרת סמכויותיה לפי החוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, תשמ"ד-1984. למען חסר ספק, אין בחלטת הממשלה כדי לגרוע מעצמאותן או מסמכותן של המלי"ג ורשות החדשנות לפי דין.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

לנוכח הודעת רח"מ ורח"מ החלופי ביום 20.6.22 על כוונתם לחביא לפיזור חקנסת וחקדמת הבחירות, נראה שנדרש לחתימתם אף להיבטים חנוגעים לדין בתקופת בחירות.

לעניין זה יצוין כי החלטת הממשלה מבוססת, כמפורט לעיל, על חלצות צוות בין-משרדי שפורסמו בחודש מרץ 2022. בנוסף, העבודה על החלטת הממשלה ותיאום עמדות המשרדים במסגרתה נמשכת מזה זמן רב, על בסיס חלכי עבודה סדורים כמקובל. כמו כן, החלטה מיישמת וממשיכה חלצות ממשלה קודמות שעסקו בהפחתת פליטות גזי חממה, עידוד חדשנות טכנולוגית למאבק בשינויי האקלים והרצון לרתום את תעשיית ההייטק בישראל לאתגרי האקלים, וככוו היא חולכת עקב בצד אגודל אחר החלצות הקודמות ותואמת את מדיניות הממשלה בעבר. יצוין עוד כי החלטה אינה כוללת חטבה ישירה לציבור בוחרים פוטנציאלי. אם כן, לנוכח התחום המקצועי בו היא עוסקת, ריבוי חגורמים חמבורבים, ואופי החלצות חמתקבלות בה, כמו גם מועד החלטה יש כדי לחפחית חשש שקידום החלטה מונע משיקולי חתמודדות בחירות.

ביחס לאפשרות שהחלטה זו תכבול את שיקול דעתה של הממשלה הבאה בחגשמת מדיניותה, יש לציין כי מרבית החלצות חוגעות למדיניות חתואמת את עבודת חמטה המקצועית וחבין-משרדית שנעשתה בנושא ואף אינה מצויה במוקד מחלוקת ציבורית משמעותית, כך שחשש מפני כבילת שיקול דעתה של הממשלה הבאה במישור זה פוחת. נוסף על כך, החלצות חאמורות אינן בלתי חפיכות ואינן יוצרות חסתמכות מצד גורמים חוץ-ממשלתיים. ביחס לתקציבים חמוקצים בחלטה יודגש כי על אף שנקבע בחלטה בדבר חקצאה של תקציב משרד החדשנות, חמדע וחטכנולוגיה בסך 6 מלשי"ח בשנים חקרובות, החלטה כולה עוסקת בתקציביתם חקיימים של משרדי הממשלה ולא בתקציב חוספתי, אשר מוקצים לחשאים חמפורטים בחלטה על פי מדיניות חמשרדים ובהתבסס על עבודת גורמי חמקצוע כאמור. משכך, חקצאת חתקציבים, ובפרט חתקציבים חמיועדים לשנים הבאות, הינה חפיכה ויישום החלטה, ייעשה על ידי חמשרדים בחתאם למדיניות חמשרדים שתוכל גם לחשנות בעתיד באופן שישתקף כמובן גם בחוקי חתקציב שיתקבלו.

לנוכח האמור, בשים לב לגורמים חמעידים על הפחתת חחשש לשיקולי בחירות ומידת כבילת שיקול חדעת חאפשרית, אין מניעה משפטית לקידום חצעת החלטים.

הלשכה המשפטית

עמדות היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת החלטה נוגעת להם:

משרד ראש הממשלה – אין מניעה לקבל את הצעת החלטה.

משרד האוצר – אין מניעה לקבל את הצעת החלטה.

משרד החוץ – במועד הגשת ההצעה לא התקבלה עמדתו.

משרד הפנים – אין מניעה לקבל את הצעת החלטה.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר – אין מניעה לקבל את הצעת החלטה.

משרד המודיעין – אין מניעה לקבל את הצעת החלטה.

משרד התבורה – אין מניעה לקבל את הצעת החלטה.

עמדות היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגישים את ההצעה:

המשרד להגנת הסביבה – סומך ידיו על הצעת החלטה.

משרד האנרגיה – סומך ידיו על הצעת החלטה.

חתימה

יועמי"ש משרד החדשנות, המדע
והטכנולוגיה (בפועל)
תפקיד

דני חורין, עו"ד
שם